

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izven nedelje in praznikov, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon - številka 74.

Štev. 202.

V Ljubljani, v torek 6. septembra 1898.

Letnik XXVI.

Občni zbor Leonove družbe.

Ob 10. uri je otvoril predsednik prelat dr. Kulavic zborovanje ter se ozre v svojem govoru na kratko na začetek Leonove družbe. Pred 6. leti je na katoliškem shodu odsek za vedo in umetnost predlagal resolucijo, da se naj v Ljubljani po vzgledu dunajske Leonove družbe ustanovi slovenska Leonova družba, ki naj prevzame gojitev katoliške vede in umetnosti. Razne težave, med njimi tudi potresna nesreča, so zadržavale osnove 4 leta, sedaj pa je Leonova družba tu in deluje, da si doslej še s skromnimi močmi. V vznesenih besedah je nato g. predsednik opisoval pomen in delovanje onega, od katerega ima družba ime in v katerega duhu hoče delovati — papeža Leona XIII., in nato drugega letošnjega slavljenca, našega presv. cesarja Frančiška Jožefa I., ki stoji tako trden in nevstrašen v velikih težavah, ki obdajajo njegovo krono. Dvojna vez: vez mučeništva in ljubezni nas veže z našima dvema ljubljencema, katerima kliče: Slava!

Ko so se polegli glasni slava-klici, poročal je tajnik dr. Aleš Ušeničnik natančneje o postanku in delovanju Leonove družbe. Iz tega jako zanimivega poročila povzamemo sledeče: Dne 4. sept. l. 1894 so se sešli rodoljubi v Celju, kjer so sestavili pravila Leonove družbe. 5. januarja l. 1895 jih je vlada potrdila. Potres je delovanje družbe onemogočil za nekaj časa, tako da je bil v resnici nje rojstni dan šele 19. nov. l. 1896., ko so bili zvoljeni za predsednika prel. dr. Kulavic, za tajnika dr. A. Ušeničnik, za blagajnika dr. Jož. Debevec.

Družba je ustanovila list »Katoliški Obzorik« in je imela od tega časa pet rednih in več izrednih sej. Udov je imela prvo leto 97 (22 ustanovnih, 91 rednih, 67 podpornih). Sedaj ima

družba ustanovnih udov 27 (umrla sta prošta Urh in Marinič), 105 rednih (2 sta umrla, 1 je postal ustanovitelj) in 87 podpornih. Tajnik naznanja, da se bo zaradi rednejšega vplačevanja vpeljal čekovni promet. O književnem delovanju omenja tajnik: Družba je ustanovila »Katoliški Obzorik« kot svoje glasilo in tajniku poverila uredništvo, kateri je vladi naznanil, da se bo bavil list z znanstvenimi in političnimi vprašanji. Na naznanilo vlada ni odgovorila, a ko je izšla prva številka, naznanila je vlada, da lista ne more vzeti na znanje. Ker je pa list take vsebine Slovincem zlasti sedaj, v dobi politične zmedenosti, neobhodno potreben, ni ga hotela Leonova družba preosnovati, ampak ga je dala rajše iz rok, da bo prost, in sedaj ga izdaje tajnik na svoje ime. Vendar je ostal list v ozki zvezi z družbo, zakaj njegovi sotrudniki so vsi udje Leonove družbe. V zvezi je družba tudi z »Voditeljem v bogoslovni znanosti«, v katere pišejo tudi le udje naše družbe.

Priporoča se tudi sotrudništvo pri listu »Krišćanska škola«, katerega vrednik je obljubil, da bo sprejemal tudi slovenske spise, ako se oglasi 300 slovenskih naročnikov, ter da bi v tem slučaju list izhajal v Zagrebu po trikrat na mesec. Posebnih književnih del doslej družba še ni mogla izdati, pač pa je naročila obširno biografijo Tomaža Hrena pri odličnem zgodovinarju, in profesor Štrekelj je predlagal, da izdaja družba v filologijo spadajoče razprave ter naznanil, da ima že nekaj gradiva pripravljanega. Namerava se izdajati poljudnih brošuric. Družba je svojim udom osnovala prijateljske večere, pri katerih so se v svobodnih pomenkih razgovarjali o perečih vprašanjih: o konsumnih društvih, o organizaciji našega časništva, o moderni umetnosti, o starih umetninah.

O denarnem stanju družbe je poročal blagajnik dr. Debevec.

Za blagajnikovim poročilom se je razvila jako poučna in zanimiva razprava o posameznih navetih.

I. Dr. Krek je poročal o izdaji apologetike. Najprej je dokazoval potrebo take knjige, ki bi poljudno zavračala vse napade na katoliško vero. Ljudstvo naše postaja čedalje bolj skeptično. Časopisi so krivi, da ljudstvo izgublja svojo trdnost in značajnost ter postaja nezaupno proti vsaki resnici. Ne le tisti, ki naravnost napadajo cerkev, so tega krivi, ampak tudi tisti brez barve, polovičarji, vzgajajo ljudstvo v tem žalostnem, skeptičnem duhu. To podjetje je pa tudi izpeljivo, ker bi se dale po razdelitvi dela sposobne moči združiti ter temeljito obdelati svojo tvarino, katero bi potem vrednik jednotno vredil. Odbor družbe sv. Mohorja je že obljubil, da izda tako knjigo. Poročevalec nasvetuje torej:

1. da se zbor principijelno izreče za izdajanje apologetike;

2. da odboru naroči, naj hitro stori, kar je za to potrebno.

Dr. Kovačič priporoča pri pisanju apologetike historično metodo kaj najbolj poljudno in zanimivo, s katero se utegne združiti tu in tam katehitična metoda.

Gospod Rozman se kot tajnik družbe svetega Mohorja zahvaljuje, da Leonova družba izdajo te knjige izroča družbi sv. Mohorja. Priporoča, da se naj pisatelji ozirajo najbolj na kmetsko ljudstvo in pišejo kolikor moči poljudno. Prosi, da bi naša družba podpirala tudi z drugimi spisi družbo sv. Mohorja.

Profesor Kržič priporoča previdnost pri pisanju. Apologetika, ki bi bila neprimerno pisana, bi morda tu in tam neizobraženim ljudem škodo-

LISTEK.

Iz kmetov.

(Piše Vek. Potočnik.)

I.

Zdaj sem tukaj med kmeti na deželi.

Kako sem si želel, da bi zopet lahko srkal sveži zrak domačih gozdov, travnikov! Neka skrivna, neznana mi moč, neka čudna sila me je vlekla med vas, zeleni gozdi, bujni travniki.

Kakor nor letam med rumenim, valovitim žitnim poljem, polegam v mehkem, blazinastem mahu pod senco košatih bukev, liki otrok pojem, žvižgam.

Tako sem srečen!

Vsega, vsega, kar me obdaja, bi se rad navžil v prvih trenutkih. Ha, kako so mi počasne noge! Letam in letam od kraja do kraja... A, kaj to! Zopet in zopet se pojavi kaj novega, kar me vradosti, kar mi napolni dušo z novimi čuvstvi, kar mi izbuja spomine na deška leta, ko sem letal bosonog deček in rajal tu okrog. Komaj se ustavim tu par hipov, že me vleče nekam drugam. Ves sem preustvarjen.

V mestu sem se vlačil po ulicah liki medla senca brez življenja, brez zanimanja za ono hlastno, nekako strastno drvenje in vrvenje za zasluškom, za kruhom.

Mimo mene so drčale svitle kočije z nadutimi, polnimi, mestno dolgočasnimi obrazi in smešno našemljenimi lakaji, mimo mene so jadrle parfimirane dame in gospice v dragih, svilenih oblekah z balonskimi rokavi, okoli njih so se sukali in jim dvorjani z raznimi salonskimi neslanostmi neutrudljivi sateliti v širokih, pisanih hlačah, po asfaltnem tlaku so rožljale sablje častnikov, ki so zbijali med seboj prav kasarnske šale ter metali na desno, levo opazke dvomljive vrednosti, dobro naučene, goreče poglede.

A jaz?

To življenje me kljub vsej interesantnosti ni zanimalo. Bil sem za vse to mrtev. Topo, nekako neumno sem gledal pred se, gledal te čudne mestne figure, te stvore moderne kulture.

Bil sem čuden, jako čuden.

Kako bi se lahko tudi sam vrgel v vrtnice mestnega življenja! Ha, to bi bilo naslad, uživanja!

A, bil sem čudak... Morebiti pa celo — neumen?

Kolikokrat sem imel priliko, da bi se priklopil tej brezskrbni mestni družbi! A, nič!

Bil sem za vse mrtev.

Pač! Včasih sem malo oživel, ko sem zagledal kako suho, sestradano, izmučeno postavo delavca, ki se je z globoko udrtimi očmi, plaho liki tat vlekel na neobljudnatej strani ulic proti domu.

Takrat me je vselej nekaj elektrizovalo.

Čudno jezo sem začutil v sebi, pesti so se mi skrčile, žareče so moji pogledi švigali po onih mlečnih, napudranih figurah...

A zdaj?

Ves sem preustvarjen.

Ono mestno življenje se mi zdi, kakor da bi je videl v sanjah, kakor da bi ne bil nikdar sredi med njim.

Kolika razlika med tam in tu!

Tam vse naučeno, nenaravno, tu priprosto, naravno, odkritosrčno; tam vse napeto, polno formalnostij, praznih fraz, a tukaj —

Tam hrepeniš, da bi se ti nudila kaka zabava; a tu ti ponuja vsak grmiček, vsako drevo, vsaka cvetka, polje, travniki, gozdi, hribčki, doline, vsak potoček, vse ti ponuja uživanja, zabave na izbiro.

vala. Priporoča, da se naj za inteligenco piše drugačna apologetika, nego za preprosto ljudstvo.

Gospod Kržišnik misli, da v tem oziru ni treba pomislekov; popularna apologetika je tudi razumnikom potrebna.

Prelat dr. Kulavie meni, da se naj delo sedaj ne cepi, ker bi se s tem zavleklo ali onemogočilo. Poljudno pisana apologetika bi bila tudi za izobražence dobra. Pozivlja zborovalce, naj se po zborovanju oglašé pri dr. Kreku vsi, ki name ravajo sodelovati. (Dalje sledi.)

Iztočno vprašanje in Azija.

(Dalje.)

Razun tega hrepene Nemci ne samo po celej Novej Guineji, nego tudi po Holandiji v Evropi, poradi njenih lepih in bogatih naselbin, ki merijo čez 2 milijona km² in do 35 milijonov prebivalcev, a hočejo dobiti tudi Malo Azijo. Nemci so vrlo pohlepen narod za tujim posestvom. Nemci so že sezidali železnico od Bospora do sredine Male Azije, do Angora, a potem mislijo nadaljevati z zidanjem preko Damaska do perzijskega zaliva. S tem bi postali gospodarji Carigrada in Jeruzalema. Za to misli nemški cesar to leto obiskati Jeruzalem. To se tiče Rusov stokrat bolj nego vse kitajske luke. Radi Male Azije bode sčasoma še hudih borb. Nemčija hoče, da dobi od Turške v »najem« jedno sirska luko ali pa maloazijsko. Nemčija hoče, da zavlada na ta način s Carigradom, a posredno z Avstro-Ogersko in Balkanom.

Nemci so bili začeli že osvajati španjolske Karoline, osvojivši otok Jap, pa da se niso Španjolci odločno l. 1885 vzdignili proti temu grabžu, prišlo bi bilo do vojske. Ni zastoj tako popularno ime Wolf pri Nemcih. Vrlo dobro znajo Francozi kakor tudi Rusi, da jim Angleži v zadnji Indiji, v Indo Kitaju in v Kitaju delajo težave in da prežijo, kako bi jim oteli te naselbine. In tako drže Francoze v zvezi z Rusijo interesi in ne ljubezen; razun življenjskih interesov v Evropi imajo Francozi in Rusi zajedniškega sovražnika Nemca, a v Aziji Angleža. Zato je francosko-ruska zveza prirodna, ker se oslanja na obe stranske interese. Tej zvezi se približuje severna Amerika, ki je zašla že daleč v Veliki ocean, vzevši pod zavetje svoje Sandwich-otočje, a posebno tedaj, ako si prisvoji Filipine in Karoline. Ni daleč čas, ko se bode Amerika mešala v azijske in v evropske odnose.

To se je pokazalo že pri armenskem vprašanju. Vsi so jedne misli v tem, da se zdaj začena vek trgovine in velikih gmotnih mednarodnih interesov; a trgovina Amerike z Evropo in Azijo od leta do leta napreduje v velikih dimenzijah. Že radi trgovine se bode morala Amerika mešati v politiko Azije in Evrope kakor tudi Avstralije. V Čikagu in drugod se je pretresalo vprašanje, da se z Rusijo sklene zveza (kartel) glede

In ti ljudje!

Priprosti so, ne poznajo poklonov, ne stiskajo si ob vsaki priliki rok, ne rabijo lepih, naučenih fraz, a njih vedre oči, jasno čelo, njih odkriti smehljaj ti kaže, da ne lažejo.

Pogled vaškega fanta, rdečica na licih brdke deklice pomenja več, kakor vsi obligatni mestni »ah« in »oh«, več, kakor vse obljube, vse zaklinjanje, rotenje po salonih...

Uprav drug, ves drug človek sem postal.

Zopet sem dobil veselje za življenje; opazovati sem začel, kaj našega kmeta veseli, kaj ga muči, trapi, opazovati sem začel dobre in slabe strani priprostega ljudstva, kako živi, misli, čuti.

Srečen, zadovoljen sem med tem čilim, čvrstim, nepokvarjenim narodom.

A včasih se mi vendar zmračí čelo.

Ko ležim v mehkiem mahu, ko se gibljem med kmeti ter se razgovarjam o tem in onem, ko pojem z vaškimi fanti in dekleti, mi pride nehoté večkrat na misel: »Kaj, da se naša inteligenca, ona, ki je sama vzrasla iz priprostega naroda, ona, ki je prišla izpod slamnate strehe, ogiblje, morebiti celo sramuje naroda, v katerem išče in najde vselej pomoč, zaslombo, ko je potrebuje?! — In vendar je ta narod, to priprosto ljudstvo večinoma tako dobro!.. Dobro, če tudi v marsičem nepoučeno.

petroleja in žita, pa da skupaj diktirate cene na tržiščih vsega sveta.

Ameriki ste najbolj naravni zaveznici Rusija in Francoska. Zveza z Angleško jej ni naravna in ne bi bila dolgotrajna. Potemtakem imate Španija in Holandija razlog iskati prijateljstva z Rusijo, a obe morete biti od pomoči ruskej zaveznici Francoskej, kakor proti Angleški tako tudi proti Nemčiji. Italija je skusila v Abesiniji, kaj je vredno prijateljstvo Rusije. To je bila plemenita osveta Rusije za sodelovanje Italije v krimskej vojski leta 1854—56. Vzevši vse to v obzir, dovoljen je pogled na zemljepisno karto, da je Rusija od prirode ustvarjena posrednica med iztokom in zapadom, ker je v sredi 460 milijonov Kitajcev in Japoncev, 300 milijonov Indijancev in njihovih sosedov ter 300 milijonov Evropejcev, Turkov, Perzijancev in Afgancev. V tem svetu čez 900 milijonov ljudij od Atlantskega do Tihega in Indijskega oceana zavzemlje Rusija mesto posrednika in sodnika ter osrečitelja narodov. Lepo pravi ruski list »Nedjelja«: Evropejcem je Rusija v Evropi Azija; toda Azijati naj znajo, da jim je ona v Aziji Evropa. Iz te Azije bode zopet dohajalo kakor nekaj svetlost, ex oriente lux, a od tamkaj se bode rešil evr. del iztočnega vprašanja, a s tem poboljšala tudi osoda južnih Slovanov.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

K položaju poročajo dunajski listi, da se grof Thun pred državnim zborom ne bode posvetoval z nobeno stranko. Istotako je neresnično poročilo, da je grof Thun Nemcem v jezikovnem vprašanju stavil nove ponudbe. Grof Thun v tem vprašanju sploh ne bode storil nobenega koraka. On bode v zbornici pozivljaj vse stranke, da v vprašanju gledé ogerske nagodbe sklenejo premirje ter opusté obstrukcijo. Neki oficijozni list je včeraj še dostavil: »V poslanskih krogih je javna tajnost, da bode grof Thun takoj razpustil državni zbor, ko bi obstrukcija skušala preprečiti prvo branje nagodbenih predlogov.

Parlamentarno jesensko delo se je včeraj pričelo na Ogorskem. Stranke so sklenile, da bodo od vlade zahtevale pojasnila glede nagodbe z Avstrijo. — V nedeljo je grof Thun brzojavno poklical dr. pl. Fuchsa na Dunaj ter se z njim razgovarjal o volitvi novega predsedstva. Dr. pl. Fuchs bode brez dvoma zopet izvoljen predsednikom, le izvolitvi poslanca Lupula se bodo baje Poljaki vpirali, ker je Lupul z Rumuni zapustil zbornico pri glasovanju o zatožbi grofa Badenija ter tako levičarjem pripomogel do večine. — »Narodni Listy« pišejo: »Novo zasedanje državnega zbora bode sicer kratko, toda velikega pomena. Na Ogorsko ne bode vplivalo, pač pa na notranjo politiko. Desnica bode morala prestati hudo skušnjo. Desnica je še danes moralno vezana na izjavo z dne 22. septembra minulega leta, ko je soglasno sklenila, da bode varovala državne koristi. Če desnica v tem oziru stori svojo dolžnost, more biti gotova vspehov. Od tega je odvisna vsa bodočnost.« — »Hlas Naroda« opominja Čehe, da morajo varovati solidarnost z ostalimi strankami večine, ker bi sami ne vzmoogli v boju z Nemci.

Mirovno akcijo ruskega carja pozdravljajo poleg časopisov tudi razna mirovna društva. Mejnarodni mirovni bureau v Bernu je poslal ruskemu carju brzojavko, v kateri se zahvaljuje za velikodušno njegovo inicijativo. Ogorsko mirovno društvo je vsprejelo v nedeljo soglasno predlog, v katerem pozdravlja z veseljem in velikimi nadami inicijativo carjevo, v kateri vidi najgotovše jamstvo boljše bodočnosti. — Italija je že odposlala v Peterburg odgovor na carjev predlog.

Polkovnika Henryja so v nedeljo pokopali v Pagnyju brez vojaških častij. Skof šalonski je odrekel cerkveno udeležbo pri pogrebu. Mrtvaški voz, pred katerim je korakala godba, so spremljevali ognjegasci. Tudi več častnikov generalnega štaba se je udeležilo pogreba. Na pokopališču je imel župan »patrijotičen nagovor«.

Na Angleškem je veliko veselje vsled zmage nad derviši. Prva poročila o zmagi so v London dospela v soboto popoldne. V nedeljo zjutraj je došla Kitschenerjeva brzojavka, da je za

sedel Omdurman. Vsa poročila trdijo, da so se derviši hrabro branili. Srditi boj je trajal le nekaj ur, ob 11. uri je Kitschener s spremstvom že jahal v mesto, koder so topovi z angleških ladij razrušili utrdbe. S to zmago so Angleži Mahdija popolnem uničili ter se osvetili za Gordona.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6. septembra.

(Znanstveno predavanje v »Katol. domu«.) Za včeraj popoldne je priredila »Leonova družba« znanstveno predavanje v »Katoliškem domu«. Najprej je govoril bogoslovni profesor dr. Josip Pavlica o kapitalizmu. S korenito razpravo je pojasnjeval, kaj značita kapital in kapitalizem liberalni šoli, ter je z ostro logiko pobijal liberalno pojmovanje. Potem je tolmačil Marksovo naziranje o kapitalizmu in dodal, da ne more prav umeti, zakaj nekateri toli zaničljivo govorijo in pišejo o Marksovi teoriji o kapitalizmu. Naposled je obrazložil svojo misel, da ni kapitalizem nič več in nič manj nego li oderuštvo. Zlú, ki tiči v kapitalizmu, je korenina obrestovanja. Zato, dejal je govornik, se je cerkev osemsto let neprenehoma vojskovala zoper oderuštvo in zakonov zoper obrestovanje nikdar ni preklicala. Temeljito in duhovito razpravo bo prinesel »Katoliški Obzornik«. — Državni poslanec prof. dr. Krek je izbral tema, kako se drobe Marksova načela. Razložil je najprej logično ves Marksov sestav, njega podstave, principe in posledice. Potem pa je dokazoval, kako socijalna demokracija v praksi in teoriji, v življenju in mišljenju, zapušča Marksa. Že prihaja čas, ko Marksova knjiga o kapitalu socijalni demokraciji ne bo več, kar je bila, evangelij, ampak, ko ji bo Marks le še — učen socijolog. Tudi to zanimivo in izvrstno razpravo bo objavil »Katoliški Obzornik«.

(Shod v Železnikih.) Kat. pol. društvo je sklicalo v Železnikih na županovem vrtu shod zadnjo nedeljo. Zaliložani, Dovčarji, Selčani so se poleg Železnikarjev v obilnem številu vdeležili shoda. Predsedoval je župnik Mikš. Govorili so dr. Krek, Jakopič in Gostinčar. Zborovalci so bili zadovoljni, da so se marsičesa naučili. Ob sklepu se je predsednik v lepih besedah spominjal jubilarjev papeža in cesarja.

(Shod slov. kat. delavskega društva) je bil sinoči po znanstvenem predavanju, katero je priredila Leonova družba v Katol. domu. Na shodu je govoril drž. poslanec dr. Krek o predmetu »Krščanstvo in delavci« in Gostinčar o politični svobodi, ki je mej drugim bičal znane odloke deželnega odbora glede gg. dr. Gregoriča in Koblarja, dokazujoč, da tako postopanje nasprotuje temeljnim državnim zakonom, ki vsakomur varujejo politične pravice. Vladni zastopnik je opomnil pri tem govornika, da je deželni odbor oblast, katerih ukrepov ni dovoljeno kritikovati. Vsak dan zvemo kaj novega.

(Iz mestnega šolskega sveta.) Sklene se, da se ima šolska jubilejska slavnost dne 3. oktobra skupno praznovati za vse tukajšnje ljudske in meščanske šole, določi se program in naprositi je občinski svet, da dovoli za to slavnost potrebni kredit. Prošnji vodstev šolskih vrtov na I. mestni deški petrazrednici in na mestni dvorazrednici na Barju za podporo v vrtné namene, se predložita priporočilno deželnemu šolskemu svetu. Poročila okr. šolskega nadzornika profesorja Frana Levca o nadzorovanju mestne dvorazrednice na Barju, vnanjih zasebnih deklških šol pri Uršulinkah; notranje zasebne deklške petrazredne ljudske šole pri Uršulinkah in zasebne deklške šestrazrednice v Lichtenthurničnem sirotišču ter poročilo o letošnji okrajni učiteljski konferenciji na slovenskih in slovensko-nemških ljudskih in meščanskih šolah se vzemo na znanje. Odobré se vsi s temi poročili združeni nasveti in sklene se, da je vsa poročila predložiti deželnemu šolskemu svetu v konečno odobrenje. Prošnja vodstva zasebne deklške šestrazrednice v Lichtenthurničnem sirotišču za razširjenje zavoda v sedemrazrednico se priporočilno predloži deželnemu šolskemu svetu; istotako prošnja mestnega kateheta Rok Merčuna, da se mu všteje od njegovega prejšnjega šolskega službovanja 10 let v stalno službo. Radovoljkama na mestni deklški osemrazrednici se imenujeta izprašani učiteljski kandidatinji Olga Mazijeva in Karolina Fischerjeva.

(Svečanostno veselico) katero priredita skupno št. Peterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda prihodnjo nedeljo 11. t. m. na vrtu Ferlincove restavracije, bode, kakor se iz priprav razsodi, prav živahna. Oba odbora se prav marljivo trudita, da izvršita častno svojo si stavljeno nalogo.

(Poštne vesti.) Dne 1. t. m. so pri pošti v Krškem pričeli posloovati pismonoše za deželo. — A. Schelesnik je imenovan poštним praktikanom v Ljubljani. — Poštarsko mesto v št. Vidu pri Vipavi je dobil Fr. Kavčič ml. — V Krškem se vsprejme s 15. t. m. poštni odpravnik.

(Meščanski statut) za mesto Ljubljano je deželna vlada odobrila, kakor ga je mestni zastop v seji dne 5. julija prenaladil.

(V št. Petru v Savinjske dolini) je bil preteklo nedeljo volilski shod, ki ga je sklicalo pol. del. društvo v Žalcu. G. drž. poslanec Žičkar je poročal o državnem zboru, g. I. M. Kržišnik je govoril o kmetskem vprašanju. Volilci so jako pazno poslušali. Žal, da se je premalo razvedelo o zborovanju, da jih mnogo ni prišlo, ki bi bili radi slišali.

(Odločba v vodopravni zadevi.) Upravno sodišče je v nekem slučaju razsodilo, da se ne dobi pravico do porabe javne vode v obrtne namene, kdor je sicer vodo uporabljal, a brez dovoljenja.

(Dar ruskega carja avstrijskemu cesarju.) Car Nikolaj je poklonil avstrijskemu cesarju zaboječ s svetinjami, katere so bile kovane povodom odkritja spomenika carju Aleksandru II., in sicer jedna velika zlata, velika srebrna in velika bronasta, in jedna majhna srebrna in bronasta svetinja.

(Nesreča pri vojaških vojah) Iz Varšave se poroča, da se je pripetila v Rembertovu pri topničarskih vajah velika nesreča. Več častnikov je stalo blizu neke baterije, da bi nadzorovali streljanje; kar se razleti neka izstreljena bomba; trije častniki so bili ubiti, dva težko ranjena.

(Kneippov spomenik) V soboto dne 3. septembra so odkrili v rojstnem kraju prel. Kneippa, v Stefansriedu, spomenik. Slovesnost se je vršila zelo svečano.

(Princ Hohenlohe — redovnik.) V sekovski benediktinski samostan je vstopil kot brat-redovnik princ Filip Hohenlohe, nečak nemškega državnega kancelarja.

(Heinrich Keiter.) Dne 30. avgusta je umrl v Regensburgu dobro znani nemški pisatelj Heinrich Keiter. Pridobil si je neveljvinih za katoliško literaturo; zlasti se je oslavlil z izbornim urejevanjem »Hausschatz« a.

(100.000 kron in dvakrat 25.000 kron) so glavni dobitki velike jubilejne razstavne loterije, ki se izplačajo v gotovini z odbitkom le 20 odstotkov. Opozarjamo svoje č. bralce na to, da se vrši prihodnje žrebanje nepreklicno dne 15. septembra 1898.

Društva.

(Vabilo) k slavnosti blagoslovljenja društvene zastave, katero priredi pevsko in tamburaško društvo »Zvona« v proslavo jubileja Nj. Veličanstva Franjo Josipa I. dné 7. in 8. sept. 1898 v Smartnem pri Litiji. — Vspored: V sredo dné 7. septembra: Ob 8. uri zvečer bakljada z godbo, serenada prečast. gosp. dekanu Iv. Lavrenčiču in kumici blag. gospej Zoretovi. V četrtek dné 8. septembra: Sprejemanje slav. društev in gostov ob polu 9. uri. Ob polu 10. uri slovesna sveta maša v dekanijiški cerkvi. Po sv. maši blagoslovljenje zastave pred šolo, kjer pripnó smartinske národnjakinje društveni zastavi trak, zabijanje žeblice, potem spreved. Ob 1. uri banket pri g. A. Golobarji. Ob 3. uri odkorakajo društva v četrte ure oddaljeni Črni potok. Od tod povratek ob 5. uri v Smartno, kjer se vrši koncert na vrtu g. Jos. Jaklič-a. — Mej posameznimi točkami svira godba. — Po koncertu prosta zabava s petjem raznih pevskih društev. — Ustopnina h koncertu 30 kr. za osebo. Čisti dohodek namenjen je v pokritje stroškov zastave. Udom domačega in došlih društev je ustop prost. — Opomba: Gostje banketa naj izvolijo se prijaviti do 4. septembra. Kuvert za osebo 1 glid. 20 kr. Odbor.

Gospodarska organizacija.

»Isterske posojilnice« začeli so sedaj še na drug način preganjati. To dokazuje »Sklep«, katerega je sprejela nedavno Podgrajska posojilnica

od trgovskega in pomorskega sodišča v Trstu.

V tem sklepu se Podgrajski posojilnici — ki kakor vsaka druga jemlje hranilne vloge od udov in neudov — ukazuje, da mora v ogib globe, katera se zažuga solidarno vsem članom ravnateljstva, v 60 dnevih dokazati, da ima I. državno koncesijo za izvrševanje hranilničnih poslov!

Samo ob sebi je umevno, da Podgrajska posojilnica te koncesije nima, ravno tako, kakor je nima nobena posojilnica v celi Avstriji, ker je ne potrebujejo. Kajti posojilnice so na podlagi združnega zakona in poznejših zakonov opravičene, sprejemati hranilne vloge od udov in neudov, ne da bi zato potrebovale kake državne koncesije.

Seveda se je proti navedenemu sklepu Tržaške sodnije vložil rekurs.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 6. septembra. V krogih desnice se govori, da Thun razpusti takoj državni zbor, ako se prepriča, da je nemogoče vrediti nagodbeno vprašanje, ter da se bodo po novem oktrovanem volilnem redu vršile volitve za novi parlament, ki se še letos snide v posvete.

Dunaj, 6. septembra. »Wiener Zeitung« objavlja cesarjev patent, s katerim se na 19. septembra sklicuje goriški deželni zbor, da reši deželni proračun, kateri je ostal vsled nasprotstva mej Slovenci in Italijani nerešen.

Dunaj, 6. septembra. Na poljedelskem shodu so včeraj razpravljali o prekomorski konkurenci. Govorniki iz Nemčije so odločno zahtevali zakonito varstvo domačega poljedelstva. Grof Attems je obžaloval, da avstrijska zbornica ničesa ne dela. Vitez Hohenblum je naglašal, da je ameriški uvoz poskočil od 500 na 800 milijonov dolarjev.

Dunaj, 6. septembra. »Wiener Abendpost« poroča: Železniško ministerstvo je na spomenico olomuške trgovske in obrtniške zbornice glede omejitve tovarnega prometa ob nedeljah in praznikih odgovorilo z odlokom, v katerem naglašajo, da prizna socialni in humanitarni pomen nedeljskega počitka, da pa je treba še nadaljnih proučevanj.

Dunaj, 6. septembra. Včeraj se je vršilo žrebanje 30dstotnih kreditnih srečk iz leta 1898. Serija 7105 štev. 29 je zadela 50.000, dalje 2000 serija 3512 št. 12, po 1000 serija 5075 štev. 20 in serija 5385 št. 46.

Schluckenau, 6. septembra. Na shodu krščansko-socialne zveze za nemško Češko je knez Liechtenstein govoril o položaju. Mej drugimi je dejal: Sedanjega ministra predsednika čaka ista osoda, kakor njegove prednike. Ministerstvo se zamore ohraniti še kak mesec, toda ne more se dalje vzdržati. Obstoj jezikovnih naredb mora vsakemu minister. vpihniti luč življenja, zaradi solid. Nemcev, jednako pa tudi odstranitev jezikovnih naredb zaradi solid. Slovanov, ki precekujejo te naredbe. V takih razmerah je v Avstriji nemogoče vladati. Ni ga ministerstva, ki bi se vzdržalo, ni ga parlamenta, ki bi bil sposoben za delo, in na nobeno rešitev nagodbene vprašanja ni misliti, dokler se ne odstrani vprašanje o jezikovnih naredbah. Antisemiti vstrajajo v tem solidarni z drugimi Nemci.

Budimpešta, 6. septembra. V včerajšnji seji se je poslanec Polonyi pritožil proti stopanju podpredsednika Berzeviczyja, kateri mu v zadnji seji minolega zasedanja ni dovolil govoriti, češ, da je podpredsednik kršil govorniško prostost. Berzeviczy se opravičuje, da tega ni storil iz političnega vzroka, temveč v prepričanju, da je zbornica dovršila svoje delo, kedar je že prečitan odlok o preložitvi parlamenta. Baron Banffy je zagovarjal podpredsednika. Govorilo je še več govornikov, na to je bila seja zaključena. — V zbornici magnatov je baron Banffy nazna-

nil, da je predsednikom imenovan grof Tibor Karolyi, podpredsednikom Daruvar.

Budimpešta, 6. septembra. Današnja seja je bila zelo burna. Opozicija ni hotela nič slišati o kakem dnevnem redu, dokler ne naznani baron Banffy svojega stališča glede nagodbe ter predlagala, da zbornica preneha z vsakim delom, dokler ji vlada ne pojasni nagodbenih razmer. Govorila sta o jstro Apponyi in Polonyi, ki sta napovedala tudi obstrukcijo, ako vlada njih zahtevi ne ugodí.

Berolin, 6. septembra. Državni tajnik pl. Bülow se je zopet vrnil na Semering.

Rim, 6. septembra. Uradni list je sinoči objavil odlok, s katerim se prekliče izjemno stanje v Florenciji in Milanu.

Pariz, 6. septembra. V včerajšnjem ministerskem svetu je pravosodni minister Sarrien naznanil, da je dobil od Dreyfusove soproge prošnjo za revizijo pravde. Sarrien je prosil vojnega ministra, naj mu pošlje zapisnik Henryjeve izpovedi in vse Dreyfusa se tičeče akte, da jih pregleda in v prihodnjem ministerskem svetu pove svoje mnenje.

Pariz, 6. septembra. Ministerski predsednik Brisson je v ministerskem svetu naznanil vzroke, iz katerih general Saussier noče prevzeti vojnega ministerstva. Tudi general Zurlinden je odklonil ponudbo. Brisson se je obrnil na druge generale.

Pariz, 6. septembra. Listi naglašajo, da je odstop vojnega ministra Cavaignaca naredil slab utis in zahtevajo, da Dreyfusova afera pride pred drugega sodnika. Nekateri listi pa opozarjajo na nevarnost revizije Dreyfusove afere. Zurlinden je načeloma prevzel vojno ministerstvo; ko bi se branil, prevzame ta portfelj Brisson in Walle prevzame notranje stvari. »Echo de Paris« trdi, da je Brisson z vsemi ministri prepričan o Dreyfusovi krivdi, vendar pa mora vlada računati z javnim mnenjem.

Pariz, 6. septembra. General Zurlinden je prevzel vojno ministerstvo.

Pariz, 6. septembra. Večina listov pozdravlja simpatično novega vojnega ministra Zurlindena ter meni, da se je odločilni sklep včerajšnjega ministerskega sveta glede revizije Dreyfusove pravde zacei že izvrševati. — »Matin« poroča, da je Picquart podpisal prošnjo, da naj bi ga začasno izpustili iz ječe.

Carigrad, 6. septembra. Uradni list »Ikdam« piše, da mora konferenca o razoroženju zagotoviti »status quo« evropskih držav. Ako pa bi hotela reševati tudi azijska, afriška in druga vprašanja, bila bi vojska boljša, pravi imenovani list.

Amsterdam, 6. septembra. Kraljici sta se pripeljali ob 1/3. uro; pozdravil ju je 101 strel. Na kolodvoru ju je pozdravil župan rekoč, da goji vse prebivalstvo popolno zaupanje. Nato je mlado kraljico pozdravil guverner, kraljica se je zahvalila ter se odpeljala z materjo v slovesnem sprevedu.

Madrid, 6. septembra. Parlament je bil včeraj otvorjen.

London, 6. septembra. »Times« poročajo iz Kahire: Angleški agenturi je došla naslednja brzojavka nemškega cesarja: »Z veseljem čestitam povodom lepe zmage pri Omdurmanu, ki je maščevala Gordonovo smrt«. To je prva čestitka iz Evrope. Dopisnik lista »Times«, Howard, je mrtev.

London, 6. septembra. Dopisnik »Daily Telegrafa« v Omdurmanu piše, da je dervišev palo do 15.000, Angleži so zgubili do 500 mož. Isti dopisnik poroča, da je Osman Digma zbežal s kalifom. — Kalif Abdulah je zbežal v El-Obeid: Angleži ga zasledujejo. Njegova armada je razbita. Sestra Terezija Grigolini, nemški trgovec Neufeld in drugi evropski vjetniki so oproščeni. V petek popoldne so poveljnik Kitschener, Slatin paša in ves štab z dvema stotnjama jezdili v Omdurman; prebivalci so jih z veseljem vsprejeli.

London, 6. septembra. Angleži so zgubili pri Omdurmanu 23 mrtvih; ranjenih je 12 častnikov in 77 mož. Od egipčanske armade je 21 mrtvih in 230 ranjenih.

Foulard-svila 65 kr.

do gld. 3-35 meter — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Hennebergova svila** od 45 kr. do gld. 14-65 meter — v najbolj modernih tkaninah, barvah in vzorcih.

Na zasebnike poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno. Dvojni pisnični porto v Švico.

Tovarne za svilo G. Henneberg

52 e. in kr. dvorni zalagatelj, **Curlh.** 8 2

Umrla so:

4. septembra. Jožef Rogel, dimnikarja sin, 6 mesecev, Dunajska cesta 7, driska.

5. septembra. Stanko Cotman, posestnika sin, 7 mesecev, Črna Vas 27, jetika. — Stanko Jeglič, paznika sin, 3¹/₂ leta, Hrenove ulice 11, meningitis.

V bolnišnici:

2. septembra. Elizabeta Ojster, delavca žena, 72 let, ostarelost in pljučni edem.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padačina v 24. urah
5 9 zvečer	740.6	16.2	sl. sever	oblačno	
7. zjutraj	740.7	15.4	sl. jug	oblačno	0.0
2. popol.	740.3	22.5	sl. zah.	sk. jasno	

Srednja večerajša temperatura 16.5°, za 0.2° nad normalno.

V zdravilišču kamniških toplic

in v letovišču pa toplicah v Mediji pri Zagorji (pošta: Medija-Izlake) so od 1. septembra do 15. oktobra t. l.

stanovanja za 25% ceneja.

616 2-1

Vodstvo toplic.

Za dijake!

V svojej novi stavbi v Kranju sem odločil več prostorov za dijake. Oskrbljeni bi bili z vsem in bodo pod gotovim nadzorstvom. Plača zelo nizka. Uporaba vrta je prosta. Važno je, da so stanovanja prav tik gimnazije.

Do 10. septembra se prosi oglašiti pri

Viktorju Omersa

v Kranju.

582 8-5

Album slov. pesem za citre.

Tretja v lahkem in prijetnem slogu, osobito efektno obravnana izdaja, zanimive vsebine.

Zvezek samo 25 kr.

Pregled skladb dobi se franco od izdajatelja

612 1-1 **Josipa Sorg-a** v Zagrebu.

Vožnje karte

in

tovorni listi

AMERIKO.

312 7 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta štey. 4, pritličje na levo. 362 25-13

617 1-1

Neutešljivo užaljena javlja prijateljem in znancem tužno vest, da je umrla nepozabna, draga gospa

Alojzija Jerančič

zasebnica

bivša gostilničarica pri „Nordpolu“

po kratki, mučni bolezni, previdena s sv. poslednjim oljem, v 65. letu starosti. Pogreb drage rajne pojde v četrtek, malega Smarna dan, popoldne ob 5. uri iz hiše žalosti, Slomškove ulice št. 9, na pokopališče k sv. Krištofu.

Svete maše zadušnice brale se bodo v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani. Blago pokojnico priporočava v pobožno molitev in prijazen spomin.

V Ljubljani, dne 6. septembra 1898.

Vinko in Katinka Čamernik.

Mesto vsakega drugega obvestila.

Št. 27976.

Razglas.

615 3-1

V smislu § 6 zakona z dne 23. maja 1873. l. (št. 121 drž. zak.) naznanja se, da bo razgrajen

prvotni imenik porotnikov za 1898. leto

od 7. do 14. dne septembra t. l.

v magistratnem ekspeditu na ogled ter da v tem času vsakdo lahko pregleda in naznani proti njegovi sestavi svoj ugovor.

Porotniškega posla so po § 4 omenjenega zakona oproščeni:

1. Tisti, ki so že prestopili 60. leto svoje dobe za vedno;
2. udje deželnih zborov, državnega hora in delegacij za čas zborovanja;
3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane k vojaški službi;
4. osebe v službi cesarskega dvora, javni profesorji in učitelji, zdravniki in rano-celniki in tako tudi lekarnarji, ako uradni ali občinski načelniki zanje potrdi, da jih ni mogoče utrpjeti, za sledeče leto;
5. vsak kdor je prejetemu poklicu v enem porotnem razdobju kot glavni ali namestni porotnik zadostil, do konca prvega prihodnjega koledarskega leta.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 3. septembra 1898.

„Mestna višja dekliška šola v Ljubljani“, Gospodske ulice št. 8.

Šolsko leto 1898/99 se prične dne 19. septembra in sicer v prvič z vsemi tremi letniki.

Vpisovanje bode od 12.—16. septembra vsak dan dopoldne od 11.—12. ure v ravnateljevi pisarni.

Dne 17. septembra bode vzprejemni izpit za tiste gojenke I. letnika, ki niso še dovršile 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole.

Deklice, katere žele vstopiti v mestno višjo dekliško šolo, morajo se v spremstvu starišev ali njih namestnikov osebno oglašiti ter se izkazati s spričevali o svojem dosedanjem šolanju, za vsprejem v I. letnik pa posebej s spričevalom 8. razreda ljudske ali 3. razreda meščanske šole in z dokazom, da bodo dopolnile 14. leto vsaj v prvem polletju šolskega leta. Imenovana šolska spričevala more nadomestiti tudi vzprejemni izpit.

Vsaka deklica plača pri vpisovanju 2 gld. prispevka za učila, gojenke I. letnika pa poleg tega še 2 gld. vzprejemnine. Solnina znaša 10 gold. na leto.

Obvezni učni predmeti so: veronauk, slovenščina, nemščina, francoščina, zgodovina, zemljepis, matematika, fizika, prirodopis, risanje, ročna dela, odgojeslovje, gospodinjstvo, zdravoslovje — **prostovolni pa:** lep-pisje, laščina, telovadba, petje, stonografija.

Zavod ima značaj srednje šole, podpirata ga država in dežela kranjska, na njem poučujejo večinoma profesorji c. kr. srednjih šol.

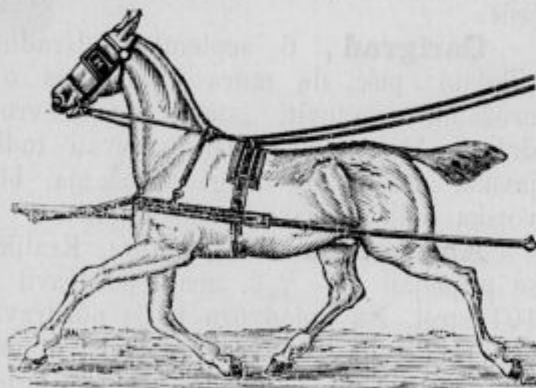
Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo.

V Ljubljani, dne 3. septembra 1898.

607 3-2

Ravnateljstvo mestne višje dekliške šole.

Prva največja kranjska tvrdka.

Fran Primožič,

jermenar in sedlar

Sv. Petra cesta 34

Ljubljana,

priporoča se slavnemu občinstvu in prečasti dehovščini v vsakotšno

izdelovanje

jermenarskih in sedlarskih proizvodov,

katera okusno, trpežno in ceno izvršuje.

Ravno tam je velika zaloga različnih konjskih oprem za vožnjo in ježo itd. — Izdelovanje jermen za stroje, mljne in zvonove.

Poprave se dobro in po ceni izvršujejo.

471 50-18

Zunanja naročila se vestno in točno izpolnjujejo.

Dunajska borza.

Dne 6. septembra.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 70 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 > 45 >
Avstrijska zlata renta 4%	121 > 25 >
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 > 55 >
Ogerska zlata renta 4%	120 > 60 >
Ogerska krona renta 4%, 200	98 > 55 >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	905 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	357 > — >
London vista	120 > 15 >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 > 85 >
20 mark	11 > 76 >
20 frankov (napoleonor)	9 > 53 ¹ / ₂ >
Italijanski bankovci	44 > 22 ¹ / ₂ >
C. kr. cekini	4 > 65 >

Dne 5. septembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 > 50 >
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 > — >
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > 35 >
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 > — >
Dunavske vravnave srečke 5%	130 > — >
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 > 50 >
Posojilo goriškega mesta	112 > — >
4% kranjsko deželno posojilo	98 > 50 >
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 > 50 >
Prijotitne obveznice državne železnice	224 > 50 >
južne železnice 3%	180 > 60 >
južne železnice 5%	137 > 40 >
dolenjskih železnice 4%	99 > 50 >

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 > — >
Avstrijskega radečega križa srečke, 10 gld.	19 > 60 >
Rudolfove srečke, 10 gld.	27 > — >
Salmove srečke, 40 gld.	81 > 50 >
St. Genois srečke, 40 gld.	80 > 20 >
Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Ljubljanske srečke	23 > 50 >
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	157 > 50 >
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3390 > — >
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	442 > — >
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	76 > — >
Splošna avstrijska stavbinska družba	110 > — >
Montanska družba avstr. plan.	163 > 50 >
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	169 > — >
Papirnih rubljev 100	127 > 25 >

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.